

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ
КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Ціна 1 коп.

№ 3 (287)

П'ЯТНИЦЯ, 22 січня 1988 року.

Виходить раз
на тиждень

ЛИСТ ПРО ПЕРЕБУДОВУ

Етап справ і дій

СЬОГОДНІ мене приваблюють ті люди, хто всерйоз і надовго сирійняв до глибин серця і свідомості перебудову, у можливість влаштувати наше життя по-новому, розумніше і більш достойне людини. Приваблює їх намір говорити про корінні засади перебудови не за «круглим» столом, а за столом з гострими кутами.

На мою думку, саме так і сталося на останніх загальноінститутських зборах комуністів. Відбулася жива, відверта розмова. І як писала наша багатотиражка, на принципах взаємної вигодованості, в душі реалістичного підходу до всього, що заважає нашому колективу долати негативні явища. Реалістичність ця полягає у тверезій оцінці минулого, нинішнього і майбутнього кафедр, факультетів і в цілому інституту, його студентства, професури.

Зі своїми поглядами на ці життєво-важливі для вузу питання я і хочу поділитися.

З АРАЗ ми розпочали другий етап перебудови. Перший відрізнявся загальними нашими зусиллями, і перш за все, інтелектуальними, мета яких виробити не накатані, не стандартні, а плодотворні погляди на перспективу, поставивши безкомпромісний діагноз нашому нинішньому становищу.

Але тепер чи не настав час хоча б те, про що домовилися, в чому одностайно зійшлися, що відліто в обов'язкові рішення, чи не пора все це енергійніше, наполегливіше проводити у життя? І не кому там, десь, а мені, тобі, нам всім повсюди і скрізь! Я розумію цей черговий етап перебудови насамперед як практичний, як етап конкретних справ і дій. А їх, цих невідкладних справ, край непочатий.

Не думаю, що першим ставило питання про забезпеченість студентів нашого факультету приміщеннями для курсового проектування. Зараз чую відповідь опонента: «Немає вільних площ...». Можливо, і дійсно

так. Бо тіснувато нам всім. Але, коли знадобилися аудиторії для ФАМ, ФОТ, то всупереч всьому їх відшукали. Хай і на цей раз збудуться проректори по навчальній частині, декани, працівники учбового і планового відділів, АХЧ, хай пройдуться по всіх поверхах всіх корпусів, і тоді я не буду далекий від істини, що і для машинобудівників знайдуться кімнати для курсового проектування, яке, до речі за складністю, насиченістю креслень і розрахунків не поступається будь-якій інженерній спеціальності.

ШАНОВНІ товариші з верхніх ешелонів адміністрації, чи доводилося вам коли-небудь бути вночі у лісі та ще з зав'язаними очима? Парадоксально, але саме у такому становищі ми перебуваємо впродовж кількох років, а точніше — відтоді, коли впритул поставлена перед нами вимога бути на «ти» з ЕОМ, коли настала догдождання пора суцільної комп'ютеризації нашого навчання. Про яку поступальність вперед, зняття чорної пелени з очей можна говорити, якщо нас протягом чотирьох років щоразу натаскують новим мовам для роботи з обчислювальною технікою. Про яку комп'ютерну грамотність можна твердити, якщо вона практично зводиться до роботи на мікрокалькуляторах БЗ-34, місце яким щонайбільше в старших групах дитсадків...

В даний час факультет позбавлений дисплейного класу. Обіцяють все ж таки створити його та обладнати лише чотирма дисплеями, що зовсім замало. А поки що ми не в змозі провести елементарні розрахунки по курсових і дипломних проектах. Бо їх, власне, ніде провести. І допомогти, проконсультувати, і навчити працювати на ЕОМ — теж проблема.

Зішлюсь знову на останні загальні партзбори. З їх трибуни прозвучало сумне визнання: лише 10 (десять!) викладачів нашого вузу спроможні вести

активний діалог з ЕОМ. І це на 7,5 тисячі студентів (включаючи вечірників і заочників) — по 750 на кожного знавця комп'ютерної техніки! Ось така, прямо скажу, туликова ситуація.

А кому як не нам належить бути повновладними господарями підприємств, носіями і прискорювачами науково-технічного прогресу на рубежі XX і XXI століть. Стосовно до випускників нашого факультету така, сповнена глибокого змісту і великої відповідальності місія, не витримує ніякої критики. Бо нинішній старшокурсник не навчений скласти бодай елементарну програму для верстата з ЧПУ. Подібна безрукисть, некомпетентність, професійна короткозорість обійдуться надто дорогою ціною в наших особистих долях, не кажучи про заводи, КБ, де доведеться нам працювати.

Вихід? Не гаючи часу ввести в навчальну програму цикл занять з теорії і практики програмування, органічно поєднавши їх з обраною нами спеціальністю.

У ЦЬОМУ контексті варто сказати і про філіали випусканих кафедр факультету на провідних підприємствах Вінниці. Знову чую заперечливий голос опонента: «Друже, ти помиляєшся. У нас філіали давно функціонують». А я категорично відповідаю: так, вони є, але, пробачте, поки це на папері. Від цих удаваних філіалів, як з козла молока. А як виграв би учбовий процес, наскільки пунктів уверх піднялась якість нашої підготовки, коли б практичні заняття і лабораторні роботи проводились безпосередньо в заводських цехах, лабора-

ВІД РЕДАКЦІЇ. Публікуючи лист комуніста-студента, в якому порушуються актуальні проблеми перебудови навчально-виховного процесу в інституті, ми сподіваємося, що свої міркування, думки, пропозиції висловлять на сторінках «За інженерні кадри» студенти і викладачі інших факультетів. Ваші зауваження, шановні товариші, будуть вивчені, узагальнені і враховані при формуванні програми другого етапу перебудови.

торіях. Бо наші, вузівські, за оснащенням перебувають, соромно говорити, на рівні 60-х років. І виходить, що готують нас до дня... вчорашнього. До цього додаю: лише одиниці з числа випускників МБФ мають навички в управлінні сучасними металообробними верстатами. Висновок: вкрай погано, наосліп поставлена у нас виробнича практика. А фактів, хоч відбавляй.

Є у мене ще небезпідставні і тривожні міркування щодо студентського самоуправління і, зокрема, в гуртожитках, забезпеченості кімнатами для самопідготовки, щодо роботи будівельних загонів... Але все це потребує окремої розмови і місця в газеті.

А зараз, коли дописую останні рядки листа, мене непокоїть, що багато комуністів і комсомольців інституту свою участь в перебудові поки що демонструють здебільшого в пасивному схваленні і підтримці. А хто справу робитиме? Хто долатиме інерцію, застій і нарощуватиме прискорення? Хто прибавлятиме у роботі?

Скажу й таке: розуму в нас вистачає, а ось перетворити його в діло, і не взагалі, «в масштабі», а навколо себе, не завжди так виходить. Про що і йшлося вище. Досить перекидатися на гальмуючий механізм в особі його дійсно багаточисельних представників. А самі ми, кожний з нас, чи готові ми до подолання цього механізму? Практично? Питання, як кажуть наші викладачі, на засипку.

В. МАЗУР,
студент 4-го курсу машинобудівного факультету, член КПРС.

Олександр Кобилянський — вихованець нашого інституту і випускник аспірантури. Нині він кандидат технічних наук, займається науково-педагогічною роботою. Розповідь про молодого вченого читайте в статті А. Цісар «АСПІРАНТИ» на 2-й сторінці.

Фото Р. КУТЬКОВА.

Сесія — підсумок семестру

Для студентів 4 і 5-х курсів стаціонару зимова екзаменаційна сесія наближається до завершення. Більшість старшокурсників показали міцні і сталі знання з суспільних і спеціальних предметів. На цей раз особливо відзначилася група 1 РТ-83, де старостою О. Портяннин. Тут немає жодного трієчника.

В групах 4 АТ-83 і 1 АТ-84 (старости Н. Гаврилюк, О. Костилов) майже половина студентів здали сесію на «відмінно». Радують успіхи Г. Аврах, Н. Буянової, О. Возної, Н. Євтушенко, О. Бойко, Л. Гридик, Ю. Орлова, О. Шинчука, О. Цопи — по всім екзаменам їм виставлено п'ятірки. Понад 80 процентів студентів груп 2 і 3 ЕОМ-83 склали іспити на «відмінно» і «добре».

В цих та інших групах старших курсів старости, комсорги і профорги, активісти спільно з викладачами доклали чимало зусиль доповноцінного повторення пройденого матеріалу, організації додаткових занять, консультацій, створення необхідних умов для самопідготовки студентів до кожного, зокрема, екзамену.

Невтішні справи в групах ІРК-84 і ЗРК-84. Студенти Ю. Петрук, О. Рудик до сесії підготувалися слабо: в їх залікових книжках виставлено двійки.

В. ОМЕЛЯНЧУК,
начальник учбового відділу.

До послуг — читальні

Кращого місця для підготовки до екзаменів як читальний зал бібліотеки, важко підшукати. Бо там завжди затишно, тихо, світло, а під рукою — необхідні книги, посібники, довідники, газети і журнали. В разі потреби послуги надають довідково-бібліографічна служба, працівники залів суспільно-політичної літера-

тури, для старших і молодших курсів.

В період екзаменаційної сесії науково-технічна бібліотека інституту працює щоденно з 9 до 21, у неділю — з 9 до 18 години. Та перед тим, як відвідати бібліотеку, не забудьте свій читальний квиток.

Г. ЧОЛОВСЬКА,
директор науково-технічної бібліотеки.

В РЕКТОРАТІ

В понеділок, 18 січня, відбулося чергове засідання ректорату під головуванням в. о. ректора професора М. М. Шкодін. Зі звітами про стан підготовки до проведення екзаменаційної сесії на перших, других і третіх курсах виступили декани факультетів: інженерно-будівельного М. Ф. Друкований, енергетичного — Д. Б. Налбандя, машинобудівного — Б. Ф. Ліщинський, обчислювальної техніки — Ю. С. Данилюк, автоматики і мікроелектроніки — В. Т. Маликов, радіотехнічного — В. Я. Суп'ян.

Заслухано інформацію заст. секретаря комітету ЛКСМУ В. Чернікової про впровадження студентського самоуправління по наведенню внутрішнього порядку в навчальних корпусах і гуртожитках інституту.

З обговорених питань дано відповідні рекомендації і розпорядження.

В переддень екзамену асистент кафедри теорії основ електротехніки М. І. Мельник консультував студентів енергофаку в лабораторії автоматизованого електроприводу.

АСПІРАНТИ

Добре запам'ятався той грудневий день, коли наш колишній аспірант Олександр Кобилянський, радісний, усміхнений, сповнений нестримної юнацької енергії і неприхованої в очах гордості, стрімко увійшов до мого службового кабінету:

— Поздоровляйте, Алло Григорівно! Вчора захистився. Члени вченої ради проголосували одностайно!

Два роки минуло з тієї пори. І ось нині кандидат технічних наук Олександр Володимирович вже старший викладач кафедри теоретичних основ електротехніки. Успішно трудиться над докторською дисертацією. Науково-педагогічну роботу вдало поєднує з видавничою (автор 19 друкованих праць) і винахідницькою: з тридцяти двох заявок на 10 має авторські свідоцтва, на 5 — позитивні рішення, решта — в Москві, у патентному інституті на розгляді. Він — «Кращий молодий спеціалізатор УРСР». Це звання присвоєно йому ЦК ЛКСМУ і товариством винахідників.

А все почалося, власне, з того, що на останніх курсах нашого інституту студент енергофакультету О. Кобилянський захопився дослідженнями перехідних процесів в улаштуваннях релейного захисту автоматики. Відтак і дипломна робота, яку виконав під керівництвом доцента В. М. Кутіна (тоді завідувача кафедрою елек-

трянцій), була підпорядкована цьому актуальному питанню. Відпрацьована зі знанням справи, вона удосконалилась дипломом першого ступеня на всесоюзному конкурсі.

Після строкової служби у військах ППО молодий, перспективний інженер працює в інститутському НДС, поступає в аспірантуру і продовжує працювати під керівництвом професора Ю. А. Карпова в напрямку визначення методів і засобів захисту електроустановок від замикання на землю — над темою більш масштабною, але започаткованою ще в студентські роки. Ці дослідження тепер вже лягли в основу його кандидатської дисертації.

Так, з вчорашнього учня четвертої вінницької СШ, згодом студента і аспіранта ВПІ виростає, формується майбутній доктор технічних наук.

Допитливість, невгамовна стремління до збагачення знань, виходу на рівень високого професіоналізму, добре розвинуті вольові якості, постійність у наукових пошуках, звичайно, багато значать в рості молодого вченого. Але все ж таки стартовою сходинкою, як це визнає і сам Олександр Володимирович, стала в його науковій біографії аспірантура. Тут були закладені підвалини для самостійного ведення дослідницької роботи, вдоскона-

лено і закріплено фундаментальність теоретичної підготовки з обраної спеціалізації, визначено її спрямованість на перспективу.

Розповіла в досить лаконічній формі лише про одного колишнього аспіранта інституту. А між тим за десять років з часу існування аспірантури з її стін вишло 55 кандидатів наук, які влилися в колективи кафедр і СКБ «Модуль» нашого політехнічного. Це — О. Д. Азаров, Ю. О. Скидан, С. В. Юхимчук та інші.

В даний час в аспірантурі проходять підготовку по 14 спеціальностях 116 чоловік, з них 10 іноземних громадян, а також 147 дослідників. Добір їх було проведено завчасно. В цьому плані багато дають тісні контакти з підприємствами, де ми виявляємо потенціальних кандидатів в аспірантуру. Особливо з числа тих, хто здав кандидатські екзамени, має наукові публікації, довів схильність до дослідницької роботи. І що ж? Зараз половина наших аспірантів-заочників і майже така ж кількість дослідників працюють на підприємствах Вінниччини.

Про ефективність такого підходу в добір аспірантів і дослідників, їх внеску у наукові розробки свідчить те, що, наприклад, І. А. Гладков, Ю. П. Панов з «Терміналу», В. І. Мойсєєв з «Модуля» свої дисертаційні положення вже впровадили у виробництво. Чимало

користі приносять виробничій практиці дослідження С. Д. Рудика на ВЗРТА, В. Г. Ноженка, А. Я. Покуці та інших — на «Терміналі».

Багато цікавить, як будуватиметься процес підготовки аспірантів? Крім безпосередньої роботи над дисертаціями під керівництвом вчених інституту, кожен аспірант чи дослідник в ході навчання набуває навичок самостійної науково-дослідницької роботи, оволодіває методологією проведення наукових досліджень. Поряд з цим обов'язковим для них є складання екзаменів з марксистсько-ленінської філософії, іноземної мови і спеціальної дисципліни. А що нового привнесено?

На відміну від попередніх років аспіранти і дослідники тепер вивчатимуть основи педагогіки і психології, основи обчислювальної техніки, економіку промисловості і теж з цих предметів (без глибокого знання їх не можна уявити сучасного науковця) по всій формі складають екзамени.

Вченими інституту вже розроблені програми нових курсів. Заняття по них розпочнуться в другому семестрі. Визначено викладачів, підготовлено відповідну матеріальну базу, методичні розробки і посібники.

Практика показує, що переважна більшість аспірантів і дослідників слабо володіють орфографією і стилістикою наукової і ділової мови, що негативно позна-

чається на якості дисертацій, авторефератів, тривалості їх остаточного оформлення. Для усунення цих прогалин найближчим часом буде організовано практикум, де майбутні вчені набувають знань і практичних навичок редагування і корегування рукописів.

Ще одне істотне нововведення. Якщо аспірант за період перебування в аспірантурі успішно закінчив курс навчання у ній, то згідно нового Положення йому присвоюється кваліфікація «дослідник» (інженер-дослідник) з врученням диплому і надається перевага при заміщенні викладацьких або наукових посад, які вимагають підвищеного рівня теоретичної і спеціальної підготовки.

...У вестибюлях навчальних корпусів щоразу можна побачити гарно оформлені оголошення, які сповіщають про день, час і аудиторію, де відбудеться захист кандидатської дисертації. В ці дні вирішується доля напруженої, наполегливої кількарічної праці О. М. Мудрого, С. І. Перевознікова, В. У. Сторожука, П. В. Фабричева — аспірантів нашого вузу. Попереду їх чекає цікава і нелегка, захоплююча і самовіддана робота на ниві творення науки, прискорення технічного прогресу, примноження інтелектуального потенціалу нашого суспільства. Ім, молодим, завзятим, одержимим благородною метою, — дерзати, йти вперед і вище.

А. ЦІСАР,
завідуюча відділом аспірантури інституту.

У СВІТІ ЦІКАВОГО

Автор пісні про Кармалюка

Пісню «Повернувся я з Сибіру» довгий час вважали Кармалюковою, — чимало в ній інтимного, особистого, вона є ніби сповідь автора. Такі міркування підсилюються ще й тим, що Устим Кармалюк хоч був людиною неписьменною, але, крім рідної, вільно володів російською, польською мовами.

Але, як нещодавно виявилось, автором пісні є Ян Комарницький — один з групи польських письменників так званої «Української школи», які писали твори українською мовою. Ян Комарницький (1784 — 1840) своїми ліричними та сатиричними творами на ту пору був добре відомий на Поділлі у літературних колах, дещо негативно ставився до спроби сполонізувати, тобто сплячити український народ.

В 1892 році у журналі «Киевская старина» фольклорист і етнограф О. О. Русов писав, що Ян Комарницький «Сочинил песни, из которых наиболее известной стала народу и распространилась во многих вариантах песня о разбойнике Кармалюке». Панівні кола, зрозуміло, таку кличку «разбойник» давали народному меснику, спотворювали його прізвище — замість Кармалюк писали Карманюк.

Про авторство Комарницького повідомляється також у першому томі «Шевченківського словника», що вийшов у Києві в 1976 році. Отже, пісня «Повернувся я з Сибіру» має конкретного автора і написана вона на основі народних переказів про відважного лицаря.

Філатов Вінниччина

Ім'я Володимира Петровича Філатова широко відоме не тільки в науковому світі. Як визначного вченого-окуліста і талановитого вчителя та вихователя, редактора журналу і директора відомого в країні офтальмологічного інституту його знають і шанують в усіх кутках країни, за рубежом. Але мало хто знає, що вчений був тісно пов'язаний з надбужанським краєм.

Він неодноразово відпочивав в Немирівському будинку відпочинку. Старожити пригадують, що не рідко Володимир Петрович виїжджав у навколишні села в пошуках мальовничих місць, з яких любив писати етюди.

Особливо до вподоби Філатову був Сокилець, його чудова природа, бузькі пороги.

Вчений читав лекції, оглядав хворих. Тому, як засвідчують архіви, він неодноразово бував у Вінниці і Бару, Літині і Могилів-Подільському.

Про перебування на подільській землі відомого вченого розповідають куточки в краєзнавчих музеях.

«Новини Поділля».

В. о. редактора
Б. ДЬАКОНОВ

НАШ ІНТЕРКЛУБ

„Голубая планета Земля“

Так по-человечески трогательно и поэтично называется клуб студентов-интернационалистов, созданный в 1983 году при кафедре русского языка. Члены клуба,

как правило, молодые граждане многих зарубежных стран. Естественно, что в каждой из них в силу природных, исторических и социально-экономических усло-

вий существуют давно сложившиеся, уходящие в глубь веков традиции, обычаи, нравы. Разумеется, есть прикладное искусство, фоль-

клорное творчество, не говоря о современном.

Познать культуру другого народа, познакомиться с его духовными ценностями — что может быть интереснее, любознательнее и увлекательнее для юноши и девушки!

Недавно члены клуба стали участниками содержательного тематического вечера «Знакомтесь: Афганистан, Вьетнам, Монголия». После вступительного слова президента клуба Усмана Кулибаби (Республика Мали) вниманием присутствующих овладели ведущие — студентка 1-го курса ФАМ Сан-жуйн Туяа (МНР) и студент 2-го курса РТФ Гулам Кадыр (НДРА).

С увлечением присутствующие посмотрели театрализованное представление монгольской сказки «Старый волшебник», исполненной афганскими друзьями. На вечер шел разговор о творчестве великих поэтов Фардуси, Саади, Руми, Омара Хайяма. Звучали строки их бессмертных стихов.

Интересным был рассказ доцента кафедры начертательной геометрии А. Н. Кузьмина о его пребывании в Афганистане. Беседу

он сопровождал показом слайдов; аспірант Рияр Фалех Халед (Ирак) поведал о Хо Ши Мине — выдающемся деятеле международного коммунистического движения, основателе Компартии Вьетнама. В исполнении студентов из Кубы прозвучали стихи известной поэтессы острова Свободы Марты Агирре.

С национальными шутками, песнями и танцами народов Афганистана, Вьетнама и Монголии участников вечера познакомили студенты Фам Куанг Хиеу, Нгуен Дык Туан, Чан Тхань Хоа из Вьетнама, Батчулуун Цэвлэжиг, Ариунаа Цогбадрахын (Монголия), Давар Хан из Пакистана, Фархад Мохамед Карим (Афганистан).

Т. БЕЛАЯ,
преподаватель кафедры русского языка.

НА СНИМКАХ: студентки радиотехнического факультета Ариунаа Цогбадрахын и Саруул Ишбалдан (справа) исполняют монгольскую песню «О Родине»; переполненным был зал клуба в этот вечер, никто не остался безучастным.

Фото Р. КУТЬКОВА.

